

Előkészítők: Benkőné Takács Mária Szociális
Iroda és Városi Gyámhivatal irodavezetője, Maginé
dr. Csirke Erzsébet aljegyző

Az előterjesztés törvényességi ellenőrzője:
Dr. Kiss Imre jegyző

ELŐTERJESZTÉS

a szociális rászorultság esetén nyújtható egyes pénzbeli és természetbeni ellátások helyi szabályairól szóló .../..... (.....) Önkormányzati Rendelet megalkotására

Általános indokolás

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) megjelenése óta évenként többször változott. Legutóbb az Országgyűlés a 2010. évi CXXI törvény elfogadásakor módosította több lépcsőben történő hatálybalépéssel az Szt-t. A legutolsó hatálybalépési dátum 2011. szeptember 1., melyre tekintettel szükségessé válik a helyi rendeletünk újabb módosítása.

A szociális rászorultság esetén nyújtható egyes pénzbeli és természetbeni szociális ellátások helyi szabályairól szóló, a 22/2007. (X. 31.) Önkormányzati Rendelettel módosított 1/2007. (I. 26.) Önkormányzati Rendelet módosítására és egységes szerkezetbe foglalására megalkotott, 5/2010. (II. 15.) és a 7/2011. (IV. 01.) Önkormányzati Rendeletekkel módosított 19/2009. (IX. 28.) Önkormányzati Rendelet (a továbbiakban: ÖR.) módosításaival próbáltuk a változásokat folyamatosan követni, illetve az Észak-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal, majd Észak-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal, - jelenleg Hajdú-Bihar megyei Kormányhivatal törvényességi észrevételeinek, szakmai véleményének figyelembe vételének, az új eljárási törvénynek megfelelően módosítani azt.

Ugyanakkor megjelent a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX törvény, valamint módosult a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet, mely jogszabályok a jogalkotás formai előírásait lényegesen módosították. Az új szabályozás szintén indokolja ebben a tárgykörben egy új helyi rendelet megalkotását.

Indokolja továbbá az önkormányzat anyagi helyzete, - látva, hogy a környező településeken lényegesen szigorúbb a szabályozás, a jogosultsági összeghatár az ellátások tekintetében alacsonyabb, vagy a nem kötelező ellátásokat nem is biztosítják. Önkormányzatunk a méltányossági ápolási díjat, valamint a temetési segélyt, mint nem kötelező ellátást nyújtja a rászorulóknak. **Ez közel 30 milliós kiadást jelent évente a városnak.**

Részletes indokolás

Az Szt. 2010. év végi módosítása egészítette ki a törvény 37.§-át, amelyben felhatalmazza az önkormányzatokat, hogy helyi rendeletben szabályozzák, kik azok az aktív korú rászorulóknak, akik a közfoglalkoztatásban egészségi, vagy mentális állapotukra tekintettel nem tudnak részt venni. A rendelet-tervezet 9. § c.) pontjában javasolom ennek beiktatását a helyi rendeletünkbe. Természetesen nem a munkakerülés egy módjára adunk lehetőséget ezzel, hanem ellátást biztosítunk annak a kevés számú beteg embernek, akiknek a rendszeres szociális ellátás nélkül veszélybe kerülne a létfenntartásuk, ugyanakkor munkavégzésre alkalmatlanok. A tervezet szerint csak megfelelő orvosi igazolással alátámasztva lehetne részükre a foglalkoztatást helyettesítő támogatás helyett rendszeres szociális segélyt megállapítani. Ide sorolható a városunkban élő

néhány hajléktalan életmódot folytató személy, vagy az, akit mentális állapota akadályoz saját érdekének érvényesítésében. Pl. nem jelenik meg orvos szakértő előtt, hogy rokkantsága alapján részesülhessen nyugdíjban vagy segélyben.

Fenti szabályozás hatását tekintve megállapítható, hogy kb. 10 fővel csökkenne a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők létszáma, s annnyival nőne a rendszeres szociális segélyezettek létszáma. A 20 %-os önrész helyett egyébként a segélyre 10 %-os önrészt kell biztosítani az önkormányzatoknak.

Tekintettel az önkormányzat anyagi helyzetére, továbbá arra, hogy egyes szociális ellátási formáknál hatályos rendeletünkben a jogosultsági feltételek lényegesen kedvezőbbek, mint ahogyan az Szt. előírja, és mint a környező településeken megállapítottak, ezért javaslom egyes ellátási formáknál a rászorultság feltételeinek újragondolását.

A települési önkormányzat képviselő-testülete az Szt-ben, illetve az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint helyi lakásfenntartási támogatást, átmeneti segélyt, közgyógyellátást *állapít meg*, méltányossági ápolási díjat, temetési segélyt *állapíthat meg*.

Az Szt. 32. § (3) bekezdése hatalmazza fel arra a képviselő-testületet, hogy rendeletben szabályozza a hatáskörébe tartozó ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, ellenőrzésének szabályait.

Az Szt. 47. §-a értelmében az egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók.

A rendelet-tervezet 14-15.§-ai rendelkeznek a helyi, önállóan nyújtható lakásfenntartási támogatásról. Az Szt. szabályai lényegesen megváltoztak, ennek következtében a normatív lakásfenntartási támogatás jogosult köre szélesebb lett. Várhatóan több igénylés érkezik majd hozzánk, és több esetben zárul az eljárásunk megállapító határozattal. Ennek költségvetési vonzata is lesz, az önkormányzat a támogatás 10 %-át kell, hogy biztosítsa. A helyi lakásfenntartási támogatásra jogosultak köre is változik a szabályozás következtében, itt is számszerű növekedés várható. A helyi támogatásra tervezett költségvetési összeg a növekedést valószínűleg fedezni fogja, a normatív lakásfenntartási támogatás 10 %-ára azonban várhatóan előirányzatot kell módosítani.

Az Észak-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal 2009 és 2010-ben tett szakmai véleménye alapján került sor a helyi rendeletünk utolsó két rendelet-módosítására. A méltányosságból megállapítható ápolási díj esetében azonban állásfoglalást kértünk a Szociális és Munkaügyi Minisztérium Pénzbeli Ellátási Osztálytól. Az állásfoglalás kérés és az arra adott válasz teljes szövege az előterjesztés mellékletét képezi.

Az ÖR. méltányosságból adható ápolási díjra vonatkozó – kifogásolt - rendelkezése a következőképpen szól:

„Az Egészségügyi és Szociális Bizottság – figyelemmel az Szt. 43./B §-ára -, ápolási díjat állapíthat meg annak a személynek is, aki tartós betegsége miatt állandó és tartós gondozásra szoruló, 18. életévét betöltött hozzátartozója ápolását látja el, és

- aki a beteg hozzátartozó ápolása címén munkahelyétől fizetés nélküli szabadságot kénytelen igénybe venni, vagy
- a beteg ellátását más hozzátartozó nem tudja biztosítani.”

A korábbi években az önkormányzat további kizáró feltételeket is meghatározott (a beteg anyagi helyzete alapján saját helyzetét meg tudja oldani, az ápolási tartási, öröklési szerződést kötött, a rendelkezésre álló keret erejéig állapítható meg az ellátás, illetve el kell utasítani a kérelmét annak, aki kérelmében, nyilatkozatában bizonyítottan valótlan tényről közöl), mely szintén kifogás alá esett. Ezeket a szakaszokat a korábbi módosítások alkalmával a rendelet szövegéből töröltük.

A rendeletalkotásnál azt az elvet követtük, hogy ha ez az ellátási forma nem kötelező, ha szabályait a képviselő-testület határozza meg, ha kiadásait a város biztosítja, joga van feltételeit a helyi viszonyok, lehetőségek figyelembe vételével megszabni. A városunkat jellemző mértékű munkanélküliség mellett a kérelmezők száma olyan magas, hogy kiadásait egyre nehezebben tudja fedezni a város, s mint sok környező településen, javasolom megszüntetni ezt az ellátási formát. A méltányossági ápolási díj szabályozásának törlése a rendeletünkből nem jelenti egyidejűleg a korábban megállapított ellátások megszüntetését, csak új jogosultság nem állapítható meg a hatálybalépéstől kezdődően. Erre tekintettel a következő évek költségvetését a korábban megállapított ápolási díjak megszűnésükig továbbra is terhelni fogják. A 2011. évi költségvetésben járulékaival együtt megközelítőleg 25 mFt-ba kerül az önkormányzatnak ez az ellátási forma.

A méltányossági alapon megállapítható ápolási díj rendeleti szabályozásának megszüntetése társadalmi hatásaként a tartósan beteg és folyamatos ápolásra szoruló hozzátartozó ápolása esetén az ápoló ellátás nélkül kénytelen ápolási kötelezettségét teljesíteni, vagy az ápolásnak más módját (pl. házi segítségnyújtás, intézményi elhelyezés) választani. A más biztosítási viszonyal nem rendelkező hozzátartozó az ápolási díj hiányában az ápolás időtartama alatt biztosítási jogviszony nélkül marad, szolgálati időt az ápolás időtartama alatt nem szerez.

A készülő ÖR-ben a Szociális és Munkaügyi Minisztérium állásfoglalását is figyelembe véve történik a szabályozás, - bár az állásfoglalás is említ két, egymással ellentétes tartalmú alkotmánybíróági határozatot.

A mellékelt rendelet-tervezet ugyan tartalmazza a méltányossági ápolási díj szabályait (16-19 §), kérem a Tisztelt Testületet, foglaljon állást az ellátás megszüntetése, vagy további fenntartása kérdésében.

Ha a testület a méltányossági ápolási díj megszüntetése mellett foglal állást, akkor döntenie kell a már korábban megállapított ápolási díjak további sorsáról. A Testület dönthet arról, hogy egy, előre meghatározott időpontban minden ellátást megszüntet, vagy a már megállapított ellátásokat a jogosultsági feltételek változásának függvényében szünteti csak meg. Ez utóbbi esetben a tényleges megszűnés időpontja nem határozható meg, több évig, vagy akár évtizedig állhat fenn ápolási díj folyósítás. (jelenleg van példa 15 éve folyósított ilyen ellátásnak)

Másik verzió szerint a méltányossági ápolási díjak megszüntetésére egy eszmei időponttól kerülhetne sor. Ez az időpont praktikusán lehetne 2012. június 30., mely időpontig szükséges biztosítani ennek költségvetési fedezetét. Ez az időpont elegendő a jogosultak részére annak eldöntésére és előkészítésére, hogy az ápolási díj megszűnését követően a szükséges ápolást a hozzátartozó részére hogyan biztosítják. 2012. év elején sor kerül a méltányossági ápolási díjak felülvizsgálatára, melynek során minden jelenleg ellátásra jogosult tudomást szerezhet a változásokról.

Az ápolási díj szabályainak törlése esetén a rendeletünkben a címek, szakaszok számozását folyamatossá kell tenni.

Amennyiben a méltányossági ápolási díjra vonatkozó szabályozás nélkül fogadja el a testület a rendeletet, akkor a rendelet szövegében más szabályozási helyeken még a tervezetben szereplő méltányossági ápolási díjra vonatkozó szabályokat is törölni kell (38. §). Ugyanakkor az ÖR és a 8. § (3) b. pontjában az ESZB hatáskör átruházására vonatkozó szabályokat javasolom a rendelet szövegében hagyni a felülvizsgálat és megszüntetés, valamint az esetleges új kérelmek elutasítása esetére.

A temetési segély jogosultsági feltételeiben szintén szigorítást javaslok. A korábbi jövedelemhatár összegét csökkentettük a tervezetben (korábban öny háromszorosa helyett a javaslat az öny 150 %-a, egyedülélő esetén 250 %.), a segélyre vonatkozó más szakaszok nem változtak.

A rendszeres szociális segély természetbeni nyújtására vonatkozó szabályoknál kivettük a rendeletből az Szt. szó szerinti idézését tartalmazó részeket, így csak a helyi szabályok maradtak a jogalkotási törvénynek megfelelően.

A szociális földprogramra vonatkozó szakaszok beillesztésénél a rendelet-módosítás alkalmával a rendelet szövegében a bevezetésre vonatkozó, átmeneti rendelkezéseket tartalmazó szakaszokat vettük ki a rendelet szövegéből, a juttatás feltételei és az eljárás rendje változatlan módon került be a rendelet-tervezetbe.

Az alkotandó önkormányzati rendelet az uniós jogból eredő kötelezettségekkel összhangban van.

A mellékelt rendelet-tervezet elfogadásával javaslatot teszek a korábban több alkalommal módosított rendelet egységes szerkezetben történő foglалására úgy, hogy új alaprendeletet alkosson a Képviselő-testület.

Fentiek alapján előterjesztem az alábbi

H a t á r o z a t i   j a v a s l a t - o t:

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a szociális rászorultság esetén nyújtható egyes pénzbeli és természetbeni ellátások helyi szabályairól szóló ...../..... (.....) Önkormányzati Rendeletet megalkotja.

Felkéri a jegyzőt, hogy a rendelet kihirdetéséről gondoskodjon.

Felelős: Dr. Kiss Imre jegyző

Határidő: 2011. szeptember 26.

Hajdúnánás, 2011. szeptember 13.

Szólláth Tibor
polgármester